

**XIX. županijsko natjecanje iz hrvatskoga jezika
5. ožujka 2014.**

osmi (VIII.) razred

zaporka

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu i na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati (crnom ili plavom kemijskom olovkom) na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima.
9. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Županijskoga povjerenstva)
2. _____
(član Županijskoga povjerenstva)
3. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

„I trava bi mi zapjevala hrvatski
da lakše usnem.”
Slavko Mihalić

1. Zaokruži slova ispred naziva spomenika pisanih dvama pismima.

- a) Poljički statut
- b) Ročki abecedarij
- c) Tabla za dicu
- d) Valunska ploča

2	

2. Dopuni.

Rukopisni misal koji je poslužio kao tekstovni predložak *Prvotiska* zove se

_____.

1	

3. Napiši tražene podatke o rječniku Šibenčanina Fausta Vrančića.

- a) broj rječničkih stupaca (broj jezika) _____
- b) narječje hrvatskoga jezika koje se u njemu javlja _____
- c) mjesto tiskanja _____

3	

4. Zaokruži točne odgovore.

Autori su slovnica (gramatika) iz razdoblja hrvatskoga narodnog preporoda:

- a) Vjekoslav Babukić
- b) Bartol Kašić
- c) Antun Mažuranić
- d) Ivan Mažuranić.

2	

8	

5. Dopuni.

Hrvatski se tip latinice zove _____.

1	

6. Podcrtaj sve riječi koje treba pisati velikim slovom.

jedan od brojnih parkova prirode u lijepoj našoj jest park prirode *učka*. *učka* je najviša planina istarskoga poluotoka i zapadne hrvatske. najviši su joj vrhovi *vojak* i *brajkov vrh*. oni su šumovita kruništa istarske i primorsko-goranske županije. na *učkinim* su se bokovima nanizali gradići od opatije i *lovrana* do *mošćeničke drage*. u šumovitim predjelima ugnijezdila su se slikovita sela poput *svete jelene*, *bresta pod učkom* i *lovranske drage*. šume *kestena* i *crnoga graba* nadlijeću *suri orlovi* i *bjeloglavi supovi*. *masiv učke* predstavlja prirodnu barijeru između kontinentalne klime i izrazito mediteranske klime *kvarnerskoga zaljeva*. stoga riječani često kažu da im *učkin šešir* od oblaka donosi kišu.

5	

7. Napiši umanjjenice zadanih imenica.

a) čovjek – _____

b) grm – _____

2	

8. Napiši od kojih su glagola nastale zadane riječi.

a) mlačenje – _____ / mlaćenje – _____

b) posječen – _____ / posjećen – _____

4	

9. Napiši *d* ili *dž* na crtu.

Ploveći rijekom, la__ar je zasut ča__om i začu__en neočekivanom hladnoćom gurao ruke

duboko u __epove toploga __empera.

2	

14	

10. Preoblikuj i napiši rečenicu tako da imenice budu u množini.

Medvjed neće prijeći rijeku dok se snijeg spušta niz brijeg nošen vjetrom.

2	

11. Napiši pravopisne (rečenične) znakove u zadanim rečenicama.

Jačice viknu starješina gospoda traže za dug a ti ljenčariš

Ako ne platiš morat ćemo ti nešto zaplijeniti reče strogo jedan gospodin

(prema djelu *Mrak na svijetlim stazama* Ivana Gorana Kovačića)

3	

12. Napiši izostavljene pravopisne znakove:

a) šk god 2013 2014

b) Antun Branko Šimić 1898 1925

2	

13. Zadatak ima dva dijela:

- Odijeli uspravnom crtom naglasne (izgovorne) cjeline.
- Razvrstaj nenaglasnice.

Položila mu je šape na rame i počela ga vući iz stupice.

prednaglasnice: _____

zanaglasnice: _____

3	

10	

14. Imenuj glasovnu promjenu provedenu u zadanim oblicima riječi.

glasovna promjena

- a) oraše _____
- b) vučem _____
- c) vičeš _____
- d) vojnicima _____

4	

15. Prepiši priloge i prijedloge iz teksta.

Dogovorili smo se da ćeš poslije doći k meni na igralište više kuće. Pogled je odande izrazito lijep.

- a) **prilozi:** _____
- b) **prijedlozi:** _____

2	

16. Pravilno napiši dvije rečenice u kojima uočavaš jezičnu pogrešku.

- a) Nedaleko Ivanove kuće rječica usporava tok.
- b) Razvedrilo se pa je krenuo sa psom u šetnju.
- c) Prvi je puta uvijek najteže nastupiti pred vršnjacima.

2	

8	

17. Prepiši iz teksta sve sklonjive riječi u akuzativu.

Tko je prošlih godina prolazio cestom što vodi iz Zagorja u Zagreb, mogao je u seljačkoj jednoj kući više puta čuti vesele i tužne napjeve pjevane od krasnoga ženskoga grla toliko bolno da bi čovjeka čisto u srcu zazeblo.

(prema djelu *Na Januševo* Ksavera Šandora Gjalskoga)

3	

18. Napiši na crtu posvojne pridjeve izvedene od imenica u zagradama.

Divio se (Ivan) _____ glasu.

S oduševljenjem smo promatrali (Pag) _____ čipku.

2	

19. Prepiši rečenice tako da naglašene oblike osobnih zamjenica zamijeniš nenaglašenima.

Nju je čekao već satima.

Čuo je za njega i njegove uspjehe.

Hoće li ikada sjesti uz mene?

3	

8	

20. Razvrstaj jednostavna glagolska vremena.

Pridoh sve do nje. Ona se malko okrenu. Visoka, u širokom plavom odijelu, motrila me krupnim očima punim ponosa. Kose kao od zlata blistahu joj od sunca. Stadoh kao ukopan gledajući u nju. Ona gleda u me s osmijehom blage vladarice.

(prema djelu *Boginja* Vladimira Nazora)

a) prezent: _____

b) aorist: _____

c) imperfekt: _____

3	

21. Dopuni rečenice zadanim glagolskim oblicima u odgovarajućoj glagolskoj osobi (glagolskom licu).

Čovjek _____ s prirodom oduvijek. Velikodušno ga _____,
(*živjeti, perfekt*) (*hraniti, pluskvamperfekt*)

a on ju je sebično podređivao sebi. Ako ju _____ poštivati, zajedno
(*znati, futur drugi*)

_____ budućnost.
(*doživjeti, futur prvi*)

4	

22. Preoblikuj zadanu rečenicu u upitnu rabeći upitnu česticu *li*.

Bili bismo vam pisali da smo znali adresu.

1	

8	

23. Napiši glagolsko vrijeme i značenje zadanim glagolima (prošlost, sadašnjost, budućnost).

	glagolsko vrijeme	značenje
a) Sutra joj <u>priznajem</u> sve.	_____	_____
b) <u>Bit</u> će da je i njoj neugodno.	_____	_____
c) <u>Propao sam</u> ako ne dođe.	_____	_____

3	

24. Izvedi glagolske imenice od zadanih glagola.

ocjenjivati _____

uskrsnuti _____

riješiti _____

3	

25. Razvrstaj atribute.

Ja nisam nikad bacio u more zaborava svoju prvu uspomenu na Boginju.

(prema djelu *Boginja* Vladimira Nazora)

a) imenički atributi: _____

b) pridjevni atributi: _____

2	

26. Razvrstaj objekte.

Rano otvorih oči i jedva dočekah sunce. Majka se začudi kad se potužih na izderan rukav.

Ipak mi dade novu košulju.

(prema djelu *Boginja* Vladimira Nazora)

a) izravni objekti: _____

b) neizravni objekt: _____

2	

10	

27. Napiši vrstu iznad podcrtanih priložnih oznaka služeći se uobičajenim kraticama (pokratama).

Masline su u tom dijelu otoka rodile više nego ikad jer ih je motikom okopavao s Ivanom i vrijedno zalijevao.

3	

28. Odredi vrstu podcrtane surečenice. Odgovori jednom riječju (npr. sastavna, vremenska...).

Nije došao jer ju nije želio vidjeti.

Budeš li nas pažljivo slušala, naučit ćeš mnogo.

Puno je učio, zato je bio tako dobar učenik.

3	

29. Preoblikuj rečenice tako da budu jezično točne ne mijenjajući postojeći slijed rečenica.

Nisam stigao na objed zato jer sam se predugo zadržao pred školom.

Prestala ga je vući pošto je znala da ga to boli.

Jer znam što hoću, neću pogriješiti.

3	

9	

30. Zadatak ima dva dijela:

- **Podcrtaj zavisne surečenice.**
- **Odredi broj surečenica u višestruko složenoj rečenici.**

Klaudija nas smjesti uza se i ljubazno priupita Batorića hoda li mnogo u lov i šaljivo dometnu da joj otac neće nabaviti puške s kojom bi mogla u lov.

(prema djelu *Na Januševo* Ksavera Šandora Gjalskoga)

Zadana višestruko složena rečenica sadrži _____ surečenica.

2	

31. Prepiši iz višestruko složene rečenice tražene zavisne surečenice.

Na dlaku točno proračunao mu taj gospodin da bi Golubovac, za koji ne može redovito dobiti ni četrdeset tisuća, takvom prodajom donio preko sto tisuća forinti.

(prema djelu *Na Januševo* Ksavera Šandora Gjalskoga)

objektna surečenica: _____

atributna surečenica: _____

2	

32. U zadanoj rečenici podcrtaj frazem.

Moja učiteljica traži dlaku u jajetu.

1	

33. Pridruži parove riječi zadanim nazivima. (Pazi, jedan je naziv suvišan.)

- a) akcent – naglasak _____ bliskoznačnice
- b) ući – izići _____ istoznačnice
- c) batina – udarac _____ zastarjelice
- _____ suprotnice

3	

8	

34. Zaokruži riječi koje pripadaju istoj porodici riječi.

sudac, posuda, suđenje, presuda, pravnik, sudnica

1	

35. Napiši korijen riječi zadane porodice riječi.

poučiti, učitelj, učionica, učilište

korijen: _____

1	

36. Razvrstaj i prepisi riječi prema načinu nastanka.

HAZU, kompjutor, mlada (nevjesta), Ružica, grafija, deklinacija, INA, miš (dio računalne opreme)

a) posuđivanje:

b) proširivanje i prijenos značenja:

c) promjena vrste riječi (preobrazba):

d) skraćivanje:

3	

37. Napiši kojim su tvorbenim načinom nastale zadane riječi:

a) zarez _____

b) dječaćić _____

c) zlatokosa _____

2	

7	